

Abychom si lépe rozuměli...

[MÚVS: Mezinárodní vědecká konference o komunikaci jako cestě spolupráce mezi technickými, humanitními a společenskými vědami]

Možná se vám to už stalo. S přáteli, kolegy, partnery, v rovině vašeho pracovního i soukromého života se občas dostáváme do situací, kdy jeden nerozumí druhému. Mezi účastníky dialogu může nastat celá řada problémů a komunikačních bariér, kterým bychom se měli snažit vyhnout. Ve své podstatě průběh komunikačního procesu ovlivní i jeho výsledek. Příčin možných nedorozumění může být mnoho: vlastní zájmy, prospěchářství, politikaření, snaha ovlivnit postoje a názorovou orientaci druhých, stejně tak i možné předsudky, stereotypy, dogmatický pohled na věci aj.

Dialog technika a humanitního vzdělance

S komunikací přicházejí slova a s nimi také možné nedorozumění. Slovem každý z nás přikládá určité významy spojované často i s vlastními pocity a zkušenostmi.

Komunikace je základním dorozumívacím prostředkem lidí a je využívána při učení se novým věcem. Je mnohdy úzce vázána na kulturní hodnoty národa, etnické skupiny, či dokonce na jednotlivé profese. Proč by tomu mělo být jinak v případě komunikace technika a humanitně vzdělaného jedince? V čem jsou odlišní, jak se dorozumívají, je možné, aby odlišně orientovaní odborníci navázali dialog? A v čem ona odlišnost spočívá?

Potřeba interdisciplinárního vzdělávání

Potřeba multidisciplinárního přístupu k technickým, humanitním i společenským vědám se odráží – kromě jiného – i v tom, že inženýři, technici, se při návrhu, projekci, konstrukci, výrobě a provozu zařízení snaží

splňovat především technické požadavky. Neméně důležité jsou však i požadavky ekonomické a environmentální, které nebývají vždy řešitelné jednoznačně, někdy jsou i protichůdné. K tomu přistupují ještě otázky společenského dopadu zavádění technických zařízení, která zahrnují také hlediska etická, estetická a právní.

Ke komplexnímu řešení technických problémů je žádoucí brát v úvahu i dopady techniky na život společnosti, tedy řešit technické úkoly v širších souvislostech a v interdisciplinární rovině. K tomu je třeba připravit i alternativní modely pro širší všeobecné vzdělávání inženýrů-techniků.

Problémy a rizika, která přináší soudobý společenský, ekonomický i technický rozvoj, mají mnohostrannou a komplexní povahu. Odborníci, kteří se jimi zabývají, jsou obvykle úzce specializovaní - to platí u všech, i netechnických oborů. Proto se opět ozývají hlasy, které hovoří o potřebě interdisciplinárního vzdělávání a vzájemného dialogu mezi technickými, humanitními a společenskými disciplinami.

Mezinárodní konference započala potřebný dialog

Vědecká mezinárodní konference na téma „Technické, humanitní a společenské vědy: Je možné vést v pedagogickém procesu dialog?“, pořádaná Katedrou inženýrské pedagogiky na Masarykově ústavu vyšších studií ČVUT v Praze 26. února 2013, se zaměřila na vzájemné vztahy uvedených vědních disciplín, a to jak z obecného, teoretického pohledu, tak z hlediska konkrétní realizace vysokoškolského pedagogického procesu. Otevřela se platforma vzájemného dialogu, možnosti si lépe porozumět. Započala se tak cesta hledání odpovědí na výše uvedené otázky.

Ing. Pavel Andres, Ph.D., ING-PAED IGIP, prof. PhDr. Alena Vališová, CSc., Katedra inženýrské pedagogiky MÚVS ČVUT

[Foto: Jiří Ryszawy, VIC ČVUT]

➤ **Reinhard K. Sprenger: „Monolog váš svět zmenšuje. Dialog ho zvětšuje.“**

☞ Vlevo: prof. PhDr. Zdeněk Kolář, DrSc., vpravo: prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.

☞ Dvě zahraniční osobnosti, které se aktivně zúčastnily mezinárodní vědecké konference pořádané Masarykovým ústavem vyšších studií ČVUT v Praze. Vlevo: prof. zw. dr. hab. Bogusław Śliwerski, Chrześcijańska Akademia Teologiczna ve Varšavě. Vpravo: prof. Ing. Tomáš Kozik, DrSc., z Univerzity Konstantina Filozofa v Nitře.

Přehledné dějiny architektury

Více než 310 osobností a 1 100 staveb celého světa obsahovaly k počátku roku 2013 databáze, které jsou součástí projektu Ústavu teorie a dějin architektury Fakulty architektury ČVUT v Praze, jenž představuje architekturu 19.–21. století.

Příběh moderní architektury

Veřejně přístupná databáze architektů, ateliérů a staveb vzniká na Ústavu teorie a dějin architektury FA ČVUT od roku 2010. Studijní materiály zrcadlí ústavní koncepci výuky dějin, kladoucí důraz především na souvislosti a vztahy, klíčové osobnosti, myšlenky a díla, které formují velkolepý a pestrý příběh moderní architektury.

Vzájemná provázanost a interaktivní charakter databází nabízí oproti tradiční spíše pasivní a memorovací podobě studia výrazně aktivnější přístup, „vtahují“ uživatele do problematiky a umožňují širší, celostní pohled na dějinné pohyby. Tvůrce a skupiny lze uvést do vzájemných souvislostí formou časové osy nebo generované vztahové sítě (např. po výběru konkrétního architekta nebo skupiny se zobrazí „mapa“ různorodých vazeb k ostatním záznamům). Databáze navíc umožňuje prostřednictvím filtru fulltextové vyhledávání nebo členění do tematických celků (např. stavby dle letopočtu, autora, typologie a lokality).

Přehledný informační zdroj

Během roku 2012 zaznamenal systém zásadní proměny - na internetové adrese <http://dejiny.fa.cvut.cz> byla zprovozněna nová, graficky přehlednější verze. Výrazným posunem byla plošná revize databáze s její aktualizací a doplněním stávajících záznamů.

K existujícím přibližně 170 položkám v databázi osobností (řazeno abecedně) přibýlo dalších 140 zcela nových, u kterých řešitelé kladli důraz nejen na základní encyklopedická data, ale i na rovinu interpretace díla vybraného tvůrce. Spojením revize a doplněním obou databází vznikl výrazně „hutnější“ informační zdroj, který poskytuje cenné (a ve většině případů v češtině jinak nedostupné) informace nejen studentům architektury, ale i širší veřejnosti.

➤ **Vzájemná provázanost a interaktivní charakter databází nabízí oproti tradiční spíše pasivní a memorovací podobě studia výrazně aktivnější přístup a umožňuje celostní pohled na dějinné pohyby.**

Kromě často citovaných osobností (Aalto, Calatrava, Gehry, Kahn, Le Corbusier, Niemeyer, Wright ad.) obsahuje databáze i desítky neprávem opomíjených

a přesto významných, vlivných fenoménů a tvůrců (např. sovětský konstruktivismus, Nieuwe Bouwen, poválečná kalifornská scéna, postmoderna, dekonstruktivismus, high-tech... Asplund, Bonatz, Domenig, Erskine, Costa, Harrison, Hood, Mattè-Trucco, Meier, Otto, Rimpl, Roche, Safdie, Sagebiel, Scharoun, Schlaich, Siza, SOM, Vlugt, UNStudio a mnoho dalších). Databázové záznamy budou i nadále průběžně doplňovány a zpřesňovány.

Rozšíření fondů knihovny ústavu

Nedílnou součástí aktivit představovalo i rozšíření fondů knihovny ústavu o desítky výpravných, především zahraničních monografických publikací, zaměřených na architekturu druhé poloviny dvacátého století a současnou (viz elektronický katalog <http://knihovny.fa.cvut.cz>).

Realizaci projektu umožnila dotace Fondu rozvoje vysokých škol č. 738/2012, navazující na dotaci FRVŠ č. 1215/2010 (řešitel a autor koncepce Petr Vorlík). Na přípravě textů v databázích se v roce 2012 podíleli Petr Vorlík, Pavel Škranc, Hubert Guzik, Klára Brůhová, Anna Kašíková, Klára Mergarová, Eva Bortelová, Patrik Hocke, Blanka Kynčlová, Jan Zikmund, Jakub Bacík a další.

Doc. Ing. arch. Petr Vorlík, Ph.D., Ústav teorie a dějin architektury FA

➤ Více na <http://dejiny.fa.cvut.cz>